

узагальненого змісту істотних ознак із уточненням призначення завдань, педагогічних можливостей і ролі ЕП як засобів навчання, самонавчання.

Серед головних шляхів застосування досягнень інноваційно-інформаційних технологій у виокремленні моделювання природних явищ та процесів, візуалізацію математичних моделей, розробку вимірювальних та керуючих систем із включенням реальних фізичних об'єктів, створення предметноорієнтованих діяльнісних середовищ для опрацювання результатів експерименту, проведення моніторингу навчального процесу, створення комп'ютеризованих довідкових та експертних систем та систем з елементами штучного інтелекту.

Набувають широкого використання можливості інформаційних технологій зі створенням систем дистанційного навчання та організації самостійної роботи навчаючихся, вага якої із застосуванням інноваційних технологій навчання значно зростає.

Література

1. Антонова Т. Мультимедийный учебник: Поиски жанра / Т. Антонова, А. Харитонов // Компьютер-пресс. - 1999, - №9. - С. 26-31.
2. Гафурова НВ О профессиональных требованиях к преподавателю использующему информационные технологии 7 Н.В.Гафурова, Е Ю. Чурилова // Повышение качества высшего профессионального образования: материалы научной методической конференции / Сибир. Федер. ун-т. Красноярск, 2008. 10-13 с.
3. Головки М.В. Використання можливостей нових інформаційних технологій у навчанні: зб. наук. праць Кам.-Поділ. держ. пед. ун-ту.:[Серія педаг.] / М.В. Головки. - Коломия: „ВІК”, 2001. - Вип. 7. - С. 15-19.
4. Паль Р.В. Человек придумал книгу. - М.: Сов. Россия, 1983. - С. 3-8.
5. Новиков А.М. Постіндустріальна освіта / А.М Новиков. М.: Экспес, 2008. 136 с.

УДК 378. 091.12.011

М.В. КРАВЕЦЬ, Л. А КАРТАШОВА

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ MS POWER POINT ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Анотація, метою статті є пошук найбільш оптимальних шляхів використання Ms Power Point при вивченні іноземної мови у вищих навчальних закладах. Завданнями статті є висвітлення можливостей використання Ms Power Point як на уроках з іноземної мови, так і в позаурочний час та з'ясування місця технології Ms Power Point у навчально-виховному процесі.

Ключові слова: учитель, інформаційні технології, навчання, іноземна мова.

Анотація. Целью статьи является поиск наиболее оптимальных путей использования Ms Power Point при изучении иностранного языка в высших учебных заведениях. Задачей статьи является определение возможностей использования Ms Power Point как на уроках английского языка, так и в самостоятельной работе студентов, определение места технологии Ms Power Point в учебном процессе.

Ключевые слова: учитель, информационные технологии, обучение, иностранный язык.

Annotation. The main target of article is to search the most appropriate ways of Ms Power Point usage while English language learning in higher educational establishments. Main objectives are to identify the possibilities of Ms Power Point usage at a lesson time and out of lesson time as well and to clarify the place of this technology in educational process.

Keywords: teacher, of informative technologies, learning, foreign language.

Постановка проблеми. Сучасні потреби у розбудові української системи вищої освіти визначають вектори її розвитку, а саме пошук якісно нових методів та засобів навчання. Загальновідомо, що використання засобів інформаційних технологій (ІТ) таких як сенсорна дошка, комп'ютери, Інтернет вже запроваджено в навчально-виховний процес та стали його невід'ємною частиною. Проте все далі більше зустрічаються випадки надмірного використання вищезазначених засобів і все частіше інформаційним технологіям відводиться роль керівника процесом навчання, а не допоміжного засобу при учінні іноземної мови.

Одна з основних складностей при вивченні іноземної мови є зацікавлення предметом. Збільшити шанси якого можна за допомогою наочних засобів, які в свою чергу можуть бути нетехнічними та технічними. Технічні засоби навчання використовуються не так часто як нетехнічні через те, що потребують спеціального обладнання, яке не завжди може бути доступним. Проте, в будь-якому разі, надто важливим питанням *постає* організації використання засобів у навчально-виховному процесі. Перед заняттям викладач повинен вирішити які види наочності буде використано, чи взагалі вони потрібні на даному занятті, чи дійсно вони допоможуть досягти поставленої мети заняття. І, в будь-якому випадку засіб, який обирає викладач не повинен зробити урок надто складним і суперечити принципам навчання (наприклад, принципу взаємопов'язаного навчання видів мовленнєвої діяльності або принципу домінуючої ролі вправ) [1; С.140-141].

Так, в одній низці з малюнками, схемами, таблицями опиняється і комп'ютер. Саме тому, далі ми будемо розглядати технології Ms Power Point лише як засіб досягнення результату максимально прийняттого для нас, ефективного та за мінімально витрачений час. За особистим досвідом можна зазначити, програма Ms Power Point, є найбільш вживаною, через легкість та зручність у користуванні та широкі можливості.

Електронна презентація, створена засобами Ms Power Point може бути використана вчителем: для підготовки та проведення занять; для створення власних уроків і редагування уже існуючих; для проведення індивідуальних і факультативних занять.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить, що проблеми інформатизації вищої педагогічної освіти в Україні висвітлено в дослідженнях В.Ю. Викова, Б.С. Гершунського, А.М. Довгялло, В.Д. Долини, Ю.О. Дорошенка, М.І. Жалдака, В. В. Лапінського, Є.Д. Маргуліса, В.М. Монахова, Н.В. Морзе, І.П. Підласого, Ю.С. Рамського та інших. Можливостям впровадження ІТ у навчально-виховний процес вищих навчальних закладів приділяли та приділяють увагу М. Ю. Бухаркіна, Н.В. Баловсяк, А. Ф. Верлань, О.В. Єльнікова, О.Б. Усенко, І. Є. Булах, М. І. Жалдака, Г. А. Козлакова, В. І. Ключко, Т. І. Коваль, В. І. Маслов, А. М. Пишкало, В. Н. Редько, Ю. І. Машбиць, Є. С. Полат, С.О. Сисоєва, Ю. В. Триус, А.В. Янковець та інші.

Ми погоджуємось із О.В. Єльніковою, яка, аналізуючи сучасний стан освіти зазначає, що інформаційні ресурси у навчально-виховному процесі часто використовуються не у повній мірі та епізодично. На її думку основною причиною цього є недостатня розробленість відповідних технологій та неготовність більшості викладачів користуватися інформаційними технологіями та комп'ютерною технікою. Використання ІТ у навчанні можна віднести до інноваційних процесів. З цього стає зрозумілим, що недостатня розробленість технологій може призвести

до втрати ключових ідей інновації та неповного використання творчого потенціалу як педагогічних кадрів, так і майбутніх фахівців [2; С.2].

З іншого боку, як засвідчує практика, частою стає ситуація зловживання ІТ, при якому відбувається перехід від категорії засобу до категорії ведучого, тобто викладача. Тому, на підставі наукового аналізу, слід визначити основні дефініції, задля чіткого розуміння предмету дослідження.

Безперечно, в умовах становлення інформаційного суспільства навчально-виховний процес розглядається як засіб розвитку учнів та студентів - одним із головних його завдань, окрім надання знань, є вироблення стійкої мотивації до навчання, спонукання їх до самоосвіти, пов'язаної з розвитком творчого та критичного мислення.

Формулювання цілі статті. За визначенням С.Ю. Ніколаєвої, засоби навчання - це важливий невід'ємний компонент навчально-виховного процесу. Визначення засобів навчання - це відповідь на запитання «За допомогою чого навчати?». Засобами навчання можуть бути різноманітні матеріальні предмети, які стають у допомозі вчителю організувати ефективне навчання іноземної мови, а учням - успішно оволодіти нею [6; С.55].

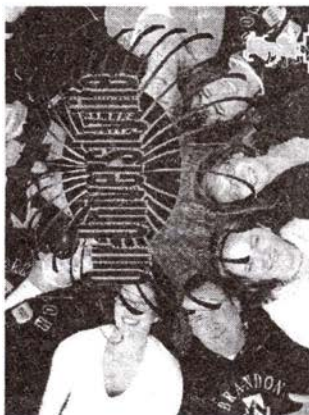
До таких засобів можна віднести мультимедійні презентації, створені засобами Ms Power Point. Такі презентації являють собою закінчений інформаційний продукт, який можна перенести на відеоплівку, дискету, компакт-диск чи інші електронні носії інформації а також розіслати потенційним споживачам.

Викладачами навчальні презентації використовуються для супроводу усного повідомлення на уроці або доповіді на конференції, під час захисту навчального проекту чи науково-дослідної роботи, при поясненні нового матеріалу тощо. В залежності від мети, презентації науковці пропонують поділити на кілька видів [3; С.568-570]:

- презентація-семинар (ознайомлення із новим матеріалом, порівняльний аналіз предмету заняття, огляд поточних актуальних питань);
- презентація для самоосвіти (створена як інтерактивна система, за допомогою якої можна отримати певні відомості і яка може бути викладена в мережі Інтернет, задля вільного доступу);
- презентація-порада (інструктаж для викладача або лектора щодо проведення заняття або лекції).

В процесі навчання іноземних мов майбутніх вчителів створення та використання презентації в Ms Power Point дозволяє студентіві «приміряти» на себе роль викладача (захист презентації), автора та редактора (створення тексту чи інформаційної довідки для супроводження презентації), змушує студента продукувати ідею (спонукає до творчого пошуку), а також узагальнює всі вже набуті знання, зміцнює та розвиває мовленнєві навички і вміння.

Відомо, що за кредитно-модульної системи навчання, великий відсоток навчального часу відводиться на самостійне опрацювання матеріалу. Одним із засобів перевірки самостійної роботи, зокрема в процесі навчання іноземних мов, можуть стати засоби програми Ms Power Point. А саме створення презентації на задану тему та її публічний захист згідно вимог до рівня володіння мовленням. Такими темами можуть бути «Моє улюблене місто», «Університетське життя», «Відомі кутюр'є» тощо. Студент, як правило, заздалегідь отримує завдання, розробляє план роботи, збирає інформацію та створює презентацію. Нижче приведені приклади слайдів зі студентських презентацій на теми «Наше університетське життя» та «Королівська сім'я» (Рис. 1):

The Royal Family

From the reign of King George VI

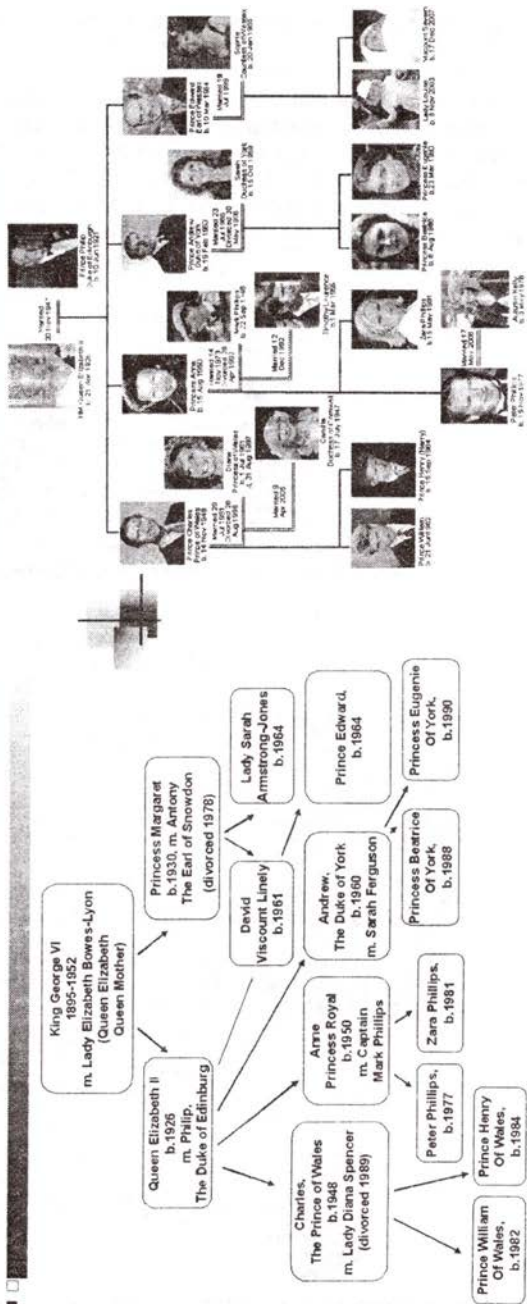

Рис.1 Презентації на теми «Університетське життя» та «Королівська сім'я»

Досвід використання презентацій дозволяє зробити висновок про те, що засоби Ms Power Point допомагають забезпечити не лише наочність, а й зекономити час на розробку роздаткового матеріалу та скоротити його об'єм. В процесі вивчення іноземної мови в залежності від типу уроку, за допомогою засобів Ms Power Point формуються та розвиваються мовні та мовленнєві навички та вміння. Наприклад, на заняттях, які спрямовані на формування мовленнєвих навичок користування мовним матеріалом (I тип), відбувається ознайомлення з новим мовним матеріалом, а саме з фонетичним, лексичним (Рис.2), граматичним мовним матеріалом (Рис. 3), а також може відбуватися його первинне закріплення (Рис. 4).

Word list on topic:

- to alter – змінити, переробити;
- apricot – абрикос;
- article – предмет (топікал)
- to button up – застібати;
- to decide on – зупинитися на чомусь (стосовно покупки)
- dry groceries – базальні товари
- flour – борошно;
- foodstuff – продукти харчування;
- fowl – м'ясо птиці;
- frying pan – сковорідка;
- to go with – зіставляти (про одяг)
- purchase – покупка
- knitwear – трикотажні вироби

Рис. 2 Введення нового лексичного матеріалу

Adjective order

The table below gives several examples of noun phrases with adjectives in this order.

Determiner	Value	Size	Age	Shape	Colour	Origin	Material	Compound	Noun
two	lovely				black		leather	riding	boots
their		huge	new	circular				swimming	pool
a	priceless	nineteenth				Impressionist			painting

Рис. 3 Введення нового граматичного матеріалу

Put the adjectives with an appropriate noun.
Take care with order of the adjectives that go with each noun.

on _____ dictionary	cold	Victorian
a _____ day	constant	cosy
a _____ story	filling	wide-mouthed
a _____ cottage	chess	
a _____ meat	cocktail	priceless
a _____ party	detective	up-to-date
a _____ set	leafy	mid-winter
a _____ pain	gripping	plush
a _____ grin	oriental	beaming
a _____ suburb	miserable	thatched
a _____ carpet	ivory	rich
	quiet	throbbing
	loud	modernized
	bilingual	

Рис. 4 Первинне закріплення нового граматичного матеріалу

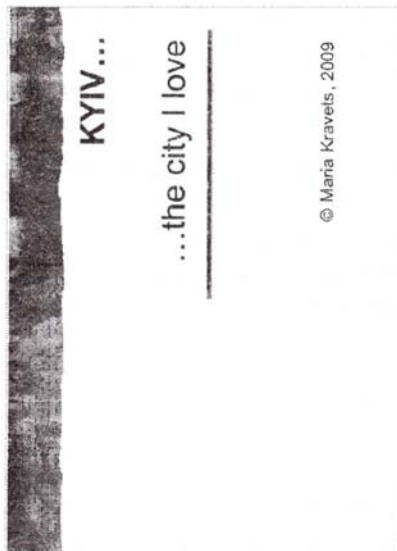

Рис. 5 Подання теми уроку

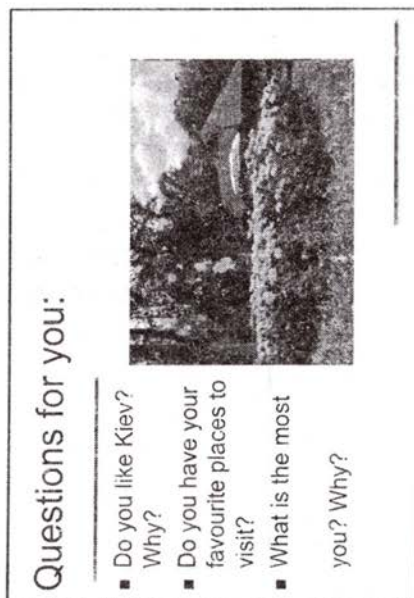

Рис. 6 Організація комунікативної ситуації

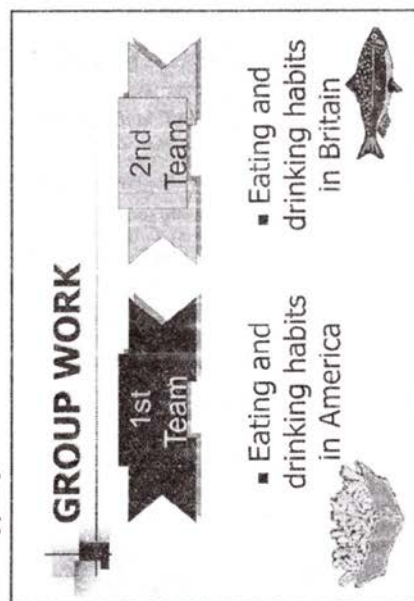

Рис. 7 Організація групової роботи

Plan of working out:

1. What food do they usually use in eating and cooking?
2. What dishes do they usually like to cook?
3. What drinks are they used to?
4. Their typical meal time is...
5. Fast Food in this country.
6. Peculiarities of eating habits in this country are...

(possible to act)

Рис. 8 Подання плану обговорення теми в групі

What to do?

- 10 (15) min for preparing
 - 10 for presenting
-
- 5 min for discussing afterword

ONLY ENGLISH!

Have you ever been in these places? Can you name them?

TASK:

To say one **ONLY ONE** word is associated with the place you see.

Try to write your personal aphorism about native land

You have 2-3 minutes

• Рис. 9 Чітка установка, пояснення вимог щодо подальшої роботи

Зазвичай, на уроках, що спрямовані на розвиток мовленнєвих вмінь (аудіювання, говоріння, читання, письмо), переважає практика в мовленнєвій діяльності. Саме на уроках такого типу презентації можуть нести й організаторську функцію, наприклад, подання теми уроку (Рис. 5); організація комунікативної ситуації (Рис. 6); організація групової роботи (Рис. 7); подання плану обговорення теми в групі (Рис. 8); чітка установка, пояснення вимог щодо подальшої роботи (Рис. 9).

До того ж, під час говоріння актуалізуються вже вивчені лексичні одиниці, а засоби Ms Power Point слугують унаочненням, яке зазвичай роздруковується як роздатковий матеріал або прописаний в підручниках (Рис. 10)

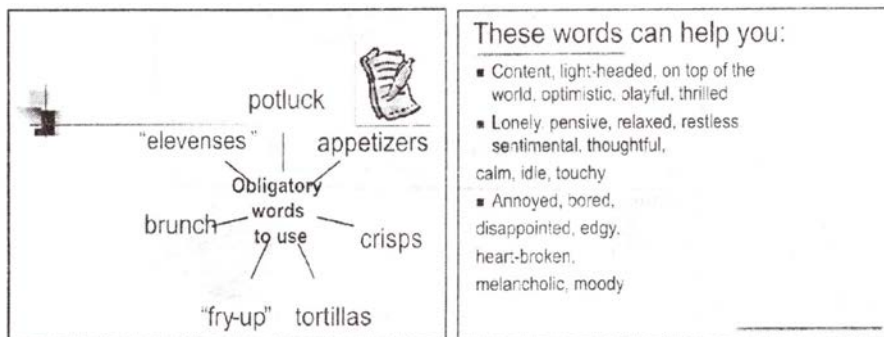

Рис. 10 Актуалізація вже вивчених лексичних одиниць

Технології Ms Power Point також можна використовувати як засіб навчання читанню, подаючи текст для читання на презентації в доступній формі (колір фону в контрасті з кольором символів, читабельний розмір шрифтів тощо) (Рис. 11).

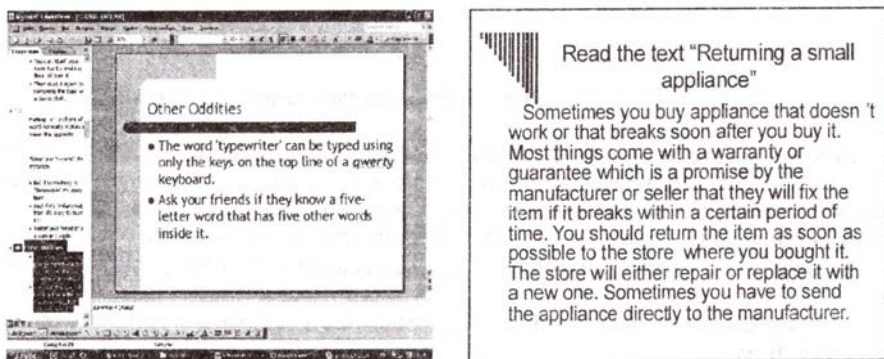

Рис. 11 Читання як вид мовленнєвої діяльності

Тут можна проконтролювати рівень розуміння тексту студентами через виконання ними тестового завдання (Рис. 12) з подальшою перевіркою (Рис. 13).

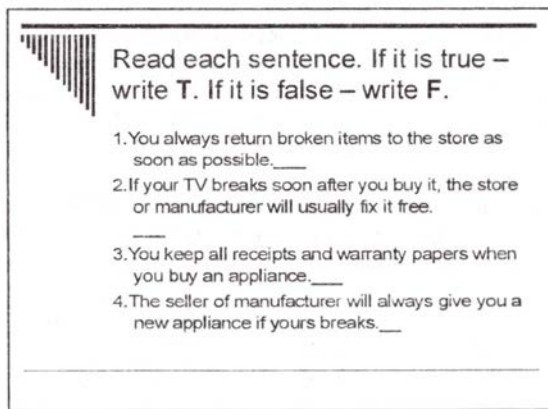

Рис. 12 Перевірка прочитаного

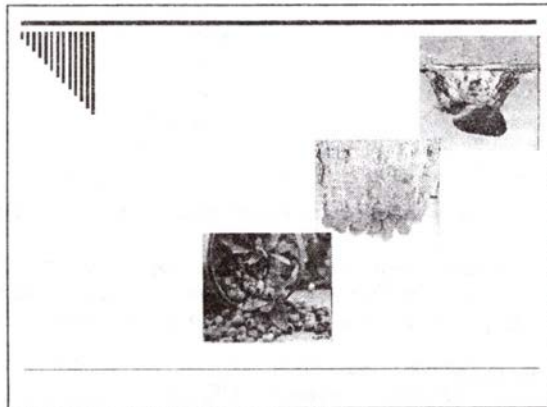

Рис. 13 Правильні відповіді до вищезазначеного завдання

Важливо відзначити, що в основу розробки презентацій було покладено принципи:

- Доступність. Врахування особистісного рівня розвитку студентів; індивідуальних особливостей; дотримання правил: від простого - до складного, від відомого - до невідомого, від близького - до далекого (К. Ушинський).
- Особистісний підхід. Врахування індивідуальних якостей студентів в сприйнятті навчального матеріалу.
- Науковість. Дотримання наукової достовірності зображень при зміні їх барвистості та масштабу.
- Врахування особливостей сприйняття інформації з екрану. Слід враховувати те, що об'ємні текстові фрагменти сприймаються з екрану значно повільніше, ніж малюнки, графіки, схеми, фрагменти фільмів - саме тому рекомендується зверти текстову інформацію до необхідного мінімуму. Однак, використання тільки графічних чи відеофрагментів також може викликати втрату довільної уваги.

Досвід показує, що використання анімації, озвучування та зміна статичних об'єктів динамічними підтримують гостроту сприйняття матеріалу.

- **Зацікавлення.** Засвоєнню матеріалу та більш міцному запам'ятовуванню сприяє включення (відповідно до змісту заняття) цікавих сюжетів, відомих мультиплікаційних героїв тощо.

- **Естетичність.** В оформленні слайдів помітна роль відводиться копірним поєднанням, витриманості стилю та відповідності музичного супроводу навчально-виховному процесу.

- **Динамічність.** Вибір оптимального, для сприйняття кожним, темпу зміни слайдів, анімаційних ефектів тощо.

- **Оптимальний об'єм.** Спостереження показують, що найбільш ефективним є зоровий ряд об'ємом не більше 8-10 слайдів - за такої кількості не спостерігається втома та втрата довільної уваги.

Програма Ms Power Point підтримує аудіоформат, тому можна зауважити, що зазначена технологія сприяє формуванню навичок аудіювання. Особливо, якщо враховувати те, що рівень розуміння аудіотексту (основний критерій оцінювання аудіювання) може бути перевірений за допомогою тесту, зображення якого буде на екрані. На відміну від тесту, розробленого засобами текстового редактора Ms Word, тест у форматі Ms Power Point більш зручний у користуванні - групи запитань розкриваються через гіперпосилання, їх можна відтворити в будь-якій послідовності тощо.

Висновок. Отже, можна стверджувати, що використання засобів навчання має бути узгодженим з системою та методикою навчання іноземної мови, співвідноситись з її принципами та метою, а тим більше - використання технічних засобів навчання. Однією з найбільш використовуваних програм у вищих навчальних закладах є програма Ms Power Point, по-перше, з метою підтримки самостійної роботи студентів, яка є невід'ємною частиною кредитно-модульної системи навчання, по-друге, технології Ms Power Point дозволяють максимально ефективно розвивати мовленнєві та мовні навички та вміння з мінімальними затратами часу, а саме: мовні знання з граматики, лексики, фонетики та мовленнєві вміння говоріння, читання та аудіювання.

Література

1. Бабенко Т.В. *Методика навчання англійської мови в початковій школі: навчальний посібник.* - К: Арістей, 2005. -220 с.

2. Єльнікова О.В. *Управління впровадженням інтерактивних освітніх технологій в навчальний процес загальноосвітнього навчального закладу: Афтороеф. дис. канд. пед. наук: 13.00.01 / Центр, ін-т післядиплом. пед. освіти України.* - К., 2005. - 20 с.

3. *Інформатика: комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. О.І. Пушкаря.* -К.: видавничий центр «Академія», 2003. - 704 с.

4. Козачук А.М. *Використання інформаційних технологій на заняттях з іноземної мови*

у педагогічному університеті // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: Збірник наукових праць / Редкол.: І.Д.Бех, З.Ф. Сіверс, Е.В. Белкіна та ін. - К.: КМПУ ім. Б.Д.Грінченка, 2007. - №7. - С. 126-131.

5. Козачук А.М. *Використання інформаційних технологій у фаховій підготовці майбутніх учителів іноземної мови (на прикладі ECTS) // Професійна підготовка вчителів в умовах впровадження кредитно-модульної системи: Матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції/ Редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа, О.В. Караман та ін.* - К.: КМПУ ім. Б.Д.Грінченка, 2007. - С 95-97.

6. *Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої.* - К.: Ленвіт, 2002.